

**MODUM
KOMMUNE**

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Vikersund, 13.09.2013

<i>Arkivsnr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Avd/Sek/Saksb</i>	<i>Tlf. saksbeh</i>	<i>Deres ref.</i>	<i>Deres dato</i>
13/571	C80	RDM/RDM/GA	32 78 93 00		

MELDING OM VEDTAK

NOU 2013-1 - DET LIVSSYNSÅPNE SAMFUNN

FORMANNSKAPET behandlet i møte 10.09.2013 sak 64/13. Følgende vedtak ble fattet:

Modum kommuner støtter utvalgets innstilling om at gravferdsforvaltningen bør være et offentlig ansvar og at kommunene bør ha forvaltningsansvaret for gravplassene.

Med hilsen
Modum kommune
POLITISK SEKRETARIAT

Gro Asbjørnhus
formannskapssekretær

Kopi: Modum kirkelige fellesråd

Modum kommune

FORMANNSKAPET

Arkivsaksnummer.:
13/571

Arkivnummer:
C80

Saksbehandler:
Tone Hiorth

Saksnr.: Utvalg
64/13 FORMANNSKAPET

Møtedato
10.09.2013

64/13   NOU 2013-1 - DET LIVSSYNSÅPNE SAMFUNN

RÅDMANNENS FORSLAG:

Modum kommuner støtter utvalgets innstilling om at gravferdsforvaltningen bør være et offentlig ansvar og at kommunene bør ha forvaltningsansvaret for gravplassene.

BEHANDLING/VEDTAK I FORMANNSKAPET DEN 10.09.2013, SAKSNR. 64/13

BEHANDLING:

Ola Ingvoldstad (Sp) ba formannskapet ta stilling til om han var inhabil, som medlem av fellestrådet, noe formannskapet mente han ikke var.

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Modum kommuner støtter utvalgets innstilling om at gravferdsforvaltningen bør være et offentlig ansvar og at kommunene bør ha forvaltningsansvaret for gravplassene.

Vedlegg: Utvalgets innstilling vedr gravferdsforvaltningen
Uttalelse fra kirkelig fellestråd

Saksopplysninger:

Nou 2013: 1 Det livssynsåpne samfunn er ute på høring. Se
<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/hoeringer/hoeringsdok/2013/horing---nou-2013-1-det-livssynsapne-sam/horingsnotat.html?id=714356>

Høringen tar for seg en rekke spørsmål vedrørende tros- og livssynspolitik. Et av spørsmålene som blir drøftet, er hvem som skal ha forvaltningsansvaret for gravplassene. Dagens gravferdslov tillegger kirkelig fellestråd i hver kommune denne funksjonen. I gravferdslovens §23 åpnes det likevel for at kommunene etter avtale med kirkelig fellestråd kan overta denne myndigheten. Det ble gjort i Modum, der gravferdsmyndigheten ble tillagt kommunen fra gravferdsloven trådte i kraft i 1997. Før den tid var kirkevergen og hans/hennes

medarbeidere som arbeidet med forvaltning, drift og vedlikehold av kirkegårdene, tilsatt i kommunen.

Modums begrunnelse for at forvaltningsansvaret skulle ligge til kommunen var:

- Kirkegårdene er vår felles kulturarv
- Kirkegårdene skal brukes av alle uansett trosretning eller livssyn
- Det er praktisk og kostnadseffektivt å bruke parkvesenets driftsapparat, erfaring og kompetanse

Kommunen har nå hatt forvaltningsansvaret for kirkegårdene i 16 år og både kommune og kirkelig fellesråd er fornøyd med denne ordningen. Når spørsmålet om plassering av forvaltningsansvaret for kirkegårdene nå kommer opp til ny vurdering, bør det være riktig å støtte utvalgets innstilling om at gravferdsforvaltningen bør være et offentlig ansvar og at kommunene bør ha forvaltningsansvaret for gravplassene. Se vedlegg.

Vedlegg:

18.11 Utvalgets tilrådinger vedrørende gravferdsforvaltningen

Utvalget vil peke på at det i forbindelse med oppfølgingen av kirkeforliket har skjedd en del justering av lovverket som i større grad tilgodeser livssynsmessige minoriteter på dette feltet, jf. gjennomgang ovenfor under kapittel 18.5. Dette er viktig og riktig. Men utvalget vil likevel trekke fram at det er viktig å få fram synspunkter og ivareta interessene også til dem som ikke er medlem i noe tros- eller livssynssamfunn. Et spørsmål er om den ordning det er lagt opp til i gravferdslovens § 23 med årlige møter med «de tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet til et møte for å drøfte hvordan tros- og livssynssamfunnenes behov ved gravferd kan ivaretas», i tilstrekkelig grad kan ivareta ikke-medlemmers interesser. Utvalget vil løfte fram dette hensynet, men vil ikke gå nærmere inn på konkrete forslag til endringer i gravferdsloven for å ivareta slike hensyn. 11

Utvalget vil samlet tilrå at kommunene overtar forvaltningsansvaret for gravplassene. Gravplassene er for alle, og ansvaret for dem bør legges til kommunene som allerede i dag finansierer gravplassene.

Den norske kirke har etter utvalgets vurdering utført sitt samfunnsoppdrag knyttet til gravferd på en god måte. Det er imidlertid prinsipielle betenkeligheter ved dagens ordning som tilsier en grunnleggende endring av dagens ansvarsforhold. Utvalget vil tilrå at kommunene overtar ansvaret for gravferdsforvaltningen, og at det ikke gis mulighet for å overføre dette ansvaret til det kirkelige fellesrådet. Utvalget vil peke på at i motsetning til mange andre tjenester som utføres av private aktører, kommersielle eller ideelle, vil det i liten grad være reelle valgmuligheter for dem som bruker disse tjenestene. Det er av stor prinsipiell betydning at forvaltningen av slike plasser er lagt til offentlige myndigheter uten tilknytning til ett bestemt trossamfunn.

Den enkelte innbygger bør etter utvalgets mening møte et kommunalt organ når det er behov for veiledning og inngåelse av for eksempel gravfestekontrakter. Utvikling og planlegging av gravplasser bør utføres av kommunen. Håndtering av klagesaker mv. vil følge normale regler og følge linjen til Fylkesmannen. Lovansvaret legges til et departement eller en departementsavdeling som ikke kan knyttes til ett spesifikt trossamfunn. Når det gjelder praktisk arbeid knyttet til opparbeiding av graver og stell av graver, må det, hvis kommunen vurderer det som hensiktsmessig, være mulig å benytte seg av tjenester fra de kirkelige fellesrådene eller andre aktører.

Utvalget vil, gitt den begrensede tid som utvalget har hatt for å besvare tilleggsmandatet, ikke gå nærmere inn på de praktiske konsekvensene knyttet til omleggingen. Men utvalget vil peke på at forslaget om en kommunal overtakelse av forvaltningsoppgaver vil innebære en oppbygging av en ny administrativ tjeneste i en del kommuner. Utvalget har ikke gått nærmere inn i hvilke omstillingskostnader som da vil påløpe, og hvilke konsekvenser dette vil ha for de personer som i dag arbeider med forvaltningen. Det vil være viktig å trekke med seg den kompetansen som i dag finnes i forvaltningen. Over tid kan et kommunalt ansvar etter utvalgets vurdering innebære en bedre utnyttelse av kommunenes samlede ressurser.

000100

Utvalget vil tilrå at før det gjøres endringer i dagens forvaltningsordning for gravferd, bør det gjøres en juridisk vurdering av eiendomsforholdenes betydning. Det må vurderes om det at de lokale sokn i stor grad eier de lokale gravplassene, kan legge begrensninger på hvordan og hvor fort en kan gjøre endringer i ansvarsforhold mot det lokale fellelrådets ønske. En gjennomgang av eiendomsspørsmålene bør også innbefatte en vurdering av om det kan være hensiktsmessig, juridisk og økonomisk, å overføre eiendomsretten til gravplassene til kommunene.

Utvalgets medlemmer Hompland, Sandvig og Strand tilrår at gravplasser skjøtes tilbake til kommunen for å ivareta at gravferdslovens forutsetning om at gravferd skal skje på offentlig gravplass, ivaretas. Ikke minst er dette viktig når stat og kirke reelt blir skilt.

Utvalget vil understreke at det er behov for å klargjøre hvordan en kommunal overtakelse av ansvaret for gravplassforvaltningen vil kunne forholde seg til lov om offentlige anskaffelser gitt de ulike praktiske og prinsipielle valg kommunene kan ønske å gjøre for på en hensiktsmessig måte å ivareta det nye kommunale ansvaret for gravferdsforvaltning.

Til Formannskapet i Modum kommune

Høringsuttalelse til NOU2013:

1 Det livssynsåpne samfunn. Fra Modum kirkelige fellesråd

Modum kirkelige fellesråd støtter vurderingene fra kommunegartner Tone Hiorth om at det i Modum er en god og tjenlig ordning at kommunen etter avtale med kirkelig fellesråd har forvaltningsansvaret for kirkegårdene. Modum kommune og Modum kirkelige fellesråd har, slik vi opplever det, en god dialog og et tett samarbeid som gir brukerne samlet et tilbud som både har høy kvalitet og som er kostnadseffektivt.

I Modum kommune, som i de fleste av landets kommuner, er gravplassene plassert geografisk på samme sted som de lokale kirkene. Dette er med på å understreke kirken som en samfunnsinstitusjon. Kirken har røtter langt bak i tid og har satt sitt preg på samfunnet både nå og for fremtiden. Det kristne preget av materiell og immateriell art er en del av norsk kultur og samfunn som det er viktig å ivareta.

Utredningen bekrefter at Den norske kirke har utført sitt gravferdsansvar på en god måte, også overfor de med en annen tro eller livssyn. I utredningen kommer det ingen kritikk av at kirken misbruker sin gravferdsmyndighet overfor de som har annen tro eller livssyn. De ansatte i gravferdsforvaltningen er unntatt lovkravet om at fellesrådets ansatte skal være medlemmer i Den norske kirke. Vi vil hevde at kirken i sin forvaltning har vært både åpen og inkluderende og vist vilje og evne til toleranse og livssynsnøytralitet.

Kirken har hatt ansvar for gravferdsforvaltningen i flere hundre år, og var den første som var tilstede med en form for «offentlighet» etter at familien overlot mer av ansvaret for enkeltindividers velferd til andre. Den norske kirke har denne oppgaven som samfunnsaktør, ikke som trossamfunn. I dag tilhører ca. 80% av Norges befolkning Den norske kirke.

På bakgrunn av den kompetanse og den kultur som Den norske kirke har opparbeidet i forhold til gravferdsforvaltning, mener vi at kirken fortsatt er skikket til å ta ansvar for gravferdsforvaltningen i Norge.

Konklusjon:

Modum kirkelige fellesråd anbefaler at dagens ordning videreføres med at fellesrådet er forvaltningsorgan og at forvaltningsansvaret kan delegeres til kommunene og støtter dermed ikke forslaget til vedtak.

Hvis det blir vedtatt at ansvaret for gravferd skal overføres til kommunene, bør overføringen til kommunene bygge på alternativ 3 i pkt. 18.7, som speilvender dagens gravferdslov, § 23, med mulighet for «kommunalt ansvar med lokal avtalefrihet».

Åmot, 28.08.13

Nina Brokhaug Røvang
Kirkeverge, Modum sokn